

FORSVARSMINISTERIET

NOTAT

21. juni 2006

TALEPAPIR FRA SAMRÅD 19. JUNI 2006 VEDR. TÅRNFALKEN

"Rigsrevisionens beretning om Tårnfalken uddeler som bekendt både ris og ros til forsvaret.

Jeg er tilfreds med, at undersøgelsen har vist, at forsvaret forberedte anskaffelsen tilfredsstillende. Omvendt ærgrer jeg mig over, at forsvaret, på trods af den grundige forberedelse, ikke fik gennemført anskaffelsen efter bogen.

Når forsvaret anskaffer nyt materiel, er der nogle gange et element af udvikling i projekterne. For at kunne indsætte moderne og tidssvarende materiel er det ofte nødvendigt på købstidspunktet at vælge materiel, der er på forkanten af den teknologiske udvikling. Herved opnås også en længere brugsperiode, inden materiellet forældes.

I denne sag prioriterede forsvaret, at kunne være med helt fremme inden for anvendelsen af ubemandede luftfartøjer til fjernopklaring. Dermed accepterede forsvaret tilsyneladende, at anskaffelsen indebar risici.

Mange af de risici ved projektet var forsvaret bekendt med. Disse risici viste sig at vokse til problemer af en størrelsesorden, som forsvaret ikke kunne håndtere. Derfor fik forsvaret ikke den nødvendige succes med Tårnfalken.

Jeg er enig i, at der i aktstykket til Finansudvalget ikke var oplysninger om den risiko, der var forbundet med anskaffelsen af Tårnfalken. Derfor vil jeg sørge for, at en risikovurdering af materielanskaffelser indarbejdes i fremtidige aktstykkeindstillinger.

Med hensyn til forsvarets kontrakt med leverandøren af Tårnfalken, det franske firma SAGEM, oplyser Rigsrevisionen, at den indeholder de sædvanlige bestemmelser og aftaler i en almindelig købskontrakt. Kontrakten tog dog ikke højde for behovet for reservedele og vedligeholdelsesstøtte.

Set i bakspejlet var forsvarets kontrakt med SAGEM utilstrækkelig. Forsvaret var vel vidende om risikoen ved projektet, hvilket kontrakten burde have afspejlet. Det konstaterede kammeradvokaten sidste år, og det finder Rigsrevisionen også anledning til at kritisere i sin beretning.

Jeg tager Rigsrevisionens vurdering til efterretning, og jeg vil nøje overveje, hvorledes en lignende situation kan undgås i fremtiden. Foreløbig har jeg overfor forsvarschefen udtrykt min forventning om, at forsvaret ved indgåelse af større kontrakter i videre omfang inddrager Kammeradvokaten. Dette er blandt andet med henblik på at sikre det bedst mulige grundlag for at følge op på kontrakterne i forhold til leverandørers forpligtelser overfor forsvaret.

Jeg må imidlertid understrege, at samarbejdet med leverandøren i forbindelse med Tårnfalken har været vanskeligt.

Danmark har og vil fortsat sætte høje kvalitetskrav til det materiel, vi anskaffer. Forsvaret skal derfor i fremtiden nøje overveje, hvorledes der til enhver tid kan sikres en afstemning af forventningerne mellem forsvaret og leverandøren, således at leverandørerne ikke er i tvivl om den ønskede kvalitet og punktlighed.

Jeg noterer mig Rigsrevisionens kritik af, at forsvaret ikke etablerede en tilstrækkelig stærk organisation og ledelse til at løse de opståede problemer.

På foranledning af Rigsrevisionens kritik har jeg overfor forsvarschefen understreget, at det er hans ansvar at sikre, at materielanskaffelsesprojekter planlægges, tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at der løbende følges op på projekterne, og således at de gennemføres som forudsat – både i forhold til den fastsatte tidsplan og økonomiske ramme, men også i forhold til de operative krav og formål.

Endvidere er forsvarschefen, som følge af denne sag, blevet pålagt at sikre, at projektorganiseringen ved materielanskaffelser skal være tilstrækkelig robust og effektiv, således at problemer identificeres og tackles hurtigt. Det er i den forbindelse helt afgørende, at der er tilstrækkelig ledelsesmæssig fokus afpasset efter de enkelte projekters størrelse og risici.

Med hensyn til en ansvarsplacering har jeg hæftet mig ved, at Rigsrevisionen ikke indikerer, hvor et ansvar for den fejlslagne anskaffelse af Tårnfalken eventuelt kan placeres.

Forsvarets organisation er meget dynamisk med en jævnlig udskiftning på chefniveauet. Denne organisationsform er optimal for den militære struktur, men kan i andre sammenhænge være mindre hensigtsmæssig. I de ca. 7-8 år forsvaret har været engageret i Tårnfalken-projektet er chefniveauet således blevet udskiftet 2-3 gange. Og det kan derfor være vanskeligt at placere et entydigt ansvar for projektet.

Imidlertid er forsvarschefen og jeg enige om, at det på baggrund af Rigsrevisionens beretning og den efterfølgende kritik fra statsrevisorerne, er vigtigt at få foretaget en uvildig advokatundersøgelse af sagen.

Derfor er jeg nu ved at få udarbejdet et kommissorium, som skal danne grundlag for en sådan undersøgelse. Dette kommissorium vil jeg naturligvis oversende til Forsvarsudvalget, når det er endeligt udarbejdet.

Indtil resultatet af en sådan undersøgelse foreligger, kan jeg ikke udtale mig yderligere om en evt. placering af et ansvar for Tårnfalken-projektet. Jeg vil bede Forsvarsudvalget om at respektere dette.

Nu drejer dette sig forhåbentligt ikke kun om at placere et ansvar. Den vigtigste opgave er at sikre, at noget lignende ikke sker igen. Det glæder mig derfor at kunne oplyse Forsvarsudvalget, at et led i forsvarets omstilling er at forbedre koordinationen på tværs af de tre værn ved materielanskaffelser. Som en del af det nuværende forsvarsforlig vil de enkelte værns materielkommandoer nemlig blive sammenlagt i en værnsfælles materieltjeneste. Jeg er sikker på, at Forsvarets Materieltjeneste i fremtiden vil sikre de bedst mulige materielanskaffelser baseret på en grundig forberedelse.

Lad mig slutte af med at udtrykke min tilfredshed med, at Rigsrevisionen finder grundlaget for at afvikle Tårnfalken tilstrækkeligt. Jeg har hele tiden været overbevist om, at der med beslutningen om at afvikle Tårnfalken, blev udvist ansvarlighed og rettidig omhu.

Efter min mening var det utilgiveligt ikke at standse de løbende millionudgifter til drift og vedligeholdelse af Tårnfalken. Udgifter der ikke stod mål med de omkostninger og risici, der var forbundet med at fortætte projektet.

Jeg håber, at Forsvarsudvalget har fundet min redegørelse for forsvarets håndtering af Tårnfalk-projektet - og i hvilket omfang der skal placeres et ansvar for denne håndtering - tilfredsstillende. "